

як Міжнародна організація цивільної авіації (ICAO), Європейська конференція цивільної авіації (ECAC) Європейська організація з безпеки аеронавігації (EUROCONTROL) та є кандидатом в члени Об'єднаних Авіаційних Властей (JAA), частину повноважень яких було передано Європейській агенції з безпеки авіації (EASA). Від 10.08.1992 року Україна є членом Чиказької конвенції (1944), конвенції про міжнародну цивільну авіацію; від 28.05.1999 року Україна є членом Варшавської конвенції (1929), конвенції про уніфікацію деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень. Із таким виходом на міжнародну арену Україна почала удосконалювати правову регламентацію використання повітряного простору, результатом чого є прийняття 19.05.2011 року нового Повітряного кодексу[1]. Динамікою перспективного розвитку повітряного права України є внесені зміни до нині діючого Повітряного кодексу, про що свідчать закони від 16.05.2013 року та 04.07.2013 року.

Література

1. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 року № 3393-УІ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>
2. Задорожня Г. В., Соколова Є. П. Державна політика розвитку цивільної авіації ХХІ століття: економічні і стратегічні можливості України [Електронний ресурс] / Г. В. Задорожня, Є. П. Соколова – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Npnau/Yur/2009/fails/16_zador.pdf
3. Козловський А. А., Боярська З. І. Розвиток концепції повітряного права України: історія та сучасність [Електронний ресурс] / А. А. Козловський, Боярська З. І. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Npnau/Yur/2009_3/fails/2_Kozlovsky_Boyarskaya.pdf

УДК 347.85(091)(043.2)

Бондарук А. В., Антропченко А. К.

студенти,

Інститут екологічної безпеки,

Національний авіаційний університет, м. Київ

Науковий керівник: Чабах О. М., старший викладач

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОСМІЧНОГО ПРАВА

Розпад СРСР не тільки суттєво змінив геополітичну систему у світі, але й значно вплинув на розвиток світової космонавтики. Адже розпалася велика космічна держава і військове протистояння у космосі перестало бути мотивом планування та проведення космічних експериментів.

Не дивлячись на зміну пріоритетів у бік мирного космосу та загальну тенденцію до комерціалізації космічної діяльності, космічна галузь на даний момент значною мірою визначає довгостроковий економічний розвиток держави, виступає каталізатором розроблення та впровадження високих технологій.

У зв'язку з високою наукоємністю космічна галузь має ключове значення для науково-технічного переозброєння практично всіх галузей національної економіки. Будь-якій країні для того, щоб бути космічною державою, необхідно мати ракети-носії, власні космічні апарати і наземну інфраструктуру, яка включає космодром, центр керування польотами, центр далекого космічного зв'язку тощо.

Вперше визнанням міжнародним співтовариством ваги України у світовій космічній діяльності стало її прийняття у 1990 році постійним членом Комітету ООН з використання космічного простору в мирних цілях.

Виходячи з необхідності збереження і подальшого розвитку в інтересах незалежної України науково-технічного й виробничого потенціалу космічної галузі, у 1992 році відповідно до Указу Президента України було створено Національне космічне агентство (НКАУ).

В 1994 році Кабінет Міністрів України затвердив Державну космічну програму на 1994-1997 роки, виконання якої забезпечи-

ло вирішення організаційних, науково-технічних і правових питань становлення вітчизняної космічної галузі. Найголовнішими серед них були: реорганізація кооперації підприємств і організацій галузі, що максимально забезпечило замкнений цикл виготовлення ракетно-космічних виробів в Україні; структуризація та концентрація ресурсів і засобів на обмеженій чисельності підприємств і організацій галузі; творення основи національного космічного законодавства.

В ці роки прийнято Закон України "Про космічну діяльність", а також пакет нормативно-правових актів державного регулювання космічної діяльності в Україні. Це укази Президента України "Про заходи щодо вдосконалення державного регулювання космічної діяльності в Україні", "Про Національний центр управління і випробування космічних засобів", "Про заходи щодо дальшого розвитку космічних технологій". Прийнято цілу низку постанов Кабінету Міністрів України: "Про додаткові заходи щодо державного регулювання космічної діяльності", "Про створення Єдиної супутникової системи передачі даних", "Про заходи щодо підвищення ефективності космічної діяльності" тощо.

Кінець 90-х років минулого століття був ознаменований значними змінами. Аналіз національних і міжнародних космічних програм показав, що сформувався новий погляд на завдання космічної діяльності, який ґрунтується на першочергових потребах сталого економічного і соціального розвитку, необхідності вирішення глобальних проблем людства.

Загальнодержавна (Національна) космічна програма України на 1998-2002 роки була ухвалена 23 грудня 1997 року Верховною Радою України, основною метою якої була розробка та реалізація єдиного державного підходу до космічної діяльності як до однієї з найважливіших сфер державної політики. Програма спрямована на виконання наукових та прикладних космічних досліджень, вдосконалення існуючої та створення нової космічної техніки.

На сучасному етапі розвитку національне космічне законодавство зорієнтоване на довгострокову перспективу і полягає в освоєнні космічного простору як унікального середовища для технологічного використання, наукових досліджень і забезпечення національної безпеки України. Його метою є: сприяння соціально-економічному і науково-технічному прогресу, підвищенню добро-

буту громадян; участь у вирішенні спільних проблем людства; розвиток космічної науки, техніки і космічних послуг, в т. ч. із зондування Землі; створення і підтримка космічними засобами сучасного інформаційного простору держави; участь у контролі міжнародних угод, що стосуються освоєння і використання космосу, учасницею яких є Україна, тощо.

Отже, проаналізувавши літературні джерела, можна сказати, що космічна галузь в Україні є однією з провідних, незважаючи на недоліки в законодавчому регулюванні. Якби вони були усунуті, Україна була б, можливо, в трійці лідерів.

Необхідність подальшого розвитку космічної науки і техніки в Україні обумовлюють три фактори: отримання нових знань про природу та місце людини у Всесвіті, економічна ефективність використання космічних засобів в інтересах розвитку економіки України, забезпечення оборони і національної безпеки.

Важливим також є і політичний аспект, оскільки бути космічною державою – це мати високий рейтинг та користуватися авторитетом у світі. Участь України у міжнародних космічних проектах свідчить, що наша країна підтримує гасло світової спільноти щодо глобалізації і комерціалізації космічної діяльності.

Література

1. Космічне право України : збірник нац. і міжнар. правових актів. / упоряд. : І. П. Андрушко, О. В. Беглий; відп. ред. Н. Р. Малишева та Ю. С. Шемшученко. – 3-тє вид., переробл. та допов. – К., Юрінком Інтер, 2001. – 352 с.

2. Закон України "Про космічну діяльність" : науково-практичний коментар / за заг. ред. Н. Р. Малишевої – К. : Атіка, 2005. – 196 с.